

Ärendenummer
TRV 2023/62368
Motpartens ärendenummer
J-7/23

Dokumentdatum
2024-09-16

Konfidentialitetsnivå 1

Mottagare
Statens haverikommission
P.O. Box 6014
SE-102 31 Stockholm

Kopia till
Diariet Trafikverket

info@shk.se

Trafikverkets svar på av Statens haverikommission ställda säkerhetsrekommendationer med anledning av urspårningen på Arlandabanan, 2023-09-17

Haverikommissionen har bett Trafikverket meddela vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de rekommendationer som lämnats i slutrapporten SHK 2024:08.

Trafikverket rekommenderas att:

Undersöka drivanslutningsplattor med volymetrisk provning i syfte att säkerställa att svetsförbanden uppfyller ställda krav och detektera eventuella dolda fel i lastbärande svetsar. (SHK 2024:08 R4)

Kontrollernas kvalitet är avgörande för att få en effektiv riskmitigering. Trafikverket byter drivanslutningsplattor på ett urval spårväxlar och genomför sedan provning, testning samt förstörande provning i laborationsmiljö på dessa plattor för att få en bättre bild av problemet. Det är svårt att uppnå bra kvalitet på kontrollerna när man genomför oförstörande prov såsom sprickindikering i spårmiljö.

Trafikverket har efter genomförd verksamhets- och riskanalys gått igenom och säkrat Trafikverkets växlar med liknande konstruktion. Fokus har varit och kommer att vara de nio växlar som är utrustade med rörlig korsningsspets samt en och samma typ av drivplatta. Ytterligare kontroll av de 126 växlar visade sig ha två drivplattor vilket minskar sannolikheten att enstaka fel ska ge motsvarande konsekvenser som den i växeln i Blackvreten.

Fokus har lagts på dessa nio växlar som inte uppnår samma volym gällande trafikering som i den aktuella växeln i Blackvreten. Utbyte av drivplattor kommer ändå att ske samt fortsatt egen fördjupad utredning. Nya drivanslutningsplattor i dessa växlar EVR-60E-300-1:9 skall uppfylla de krav som ställs på plattorna enligt svaret på rekommendationen R5. Trafikverket

Ärendenummer
TRV 2023/62368
Motpartens ärendenummer
J-7/23

Dokumentdatum
2024-09-16

byter även ut 16 drivanslutningsplattor i befintliga spårväxlar EVR-UIC60-2500-1:26,5/27,5 mot nya drivanslutningsplattor.

Vår kontrollmetod innebär att samtliga drivanslutningsplattor som tas ut undersöks med bland annat ultraljud för att leta efter bindfel, eventuella sprickor och andra brister i konstruktion eller kvalitet. Utifrån detta avgörs i vilken utsträckning övriga drivanslutningsplattor ska bytas. Visar det sig att drivanslutningsplattorna är bristfälliga kommer samtliga drivanslutningsplattor att bytas. Förutom de 25 drivanslutningsplattor som byts enligt ovan finns ytterligare 236 drivanslutningsplattor av denna typ.

Trafikverket rekommenderas att:

Se över styrande dokument i syfte att säkerställa att svetsförband i drivanslutningsplattor till rörliga korsningsspetsar i Trafikverkets infrastruktur kontrolleras i erforderlig omfattning för att minimera riskerna för utmattningssprickor och brott. (SHK 2024:08 R5)

Trafikverket ser över nuvarande regelverk och reviderar, om så krävs, kravbilderna både för gällande leverantörsavtal och vid framtagning av nya tekniska kravspecifikationer för framtida upphandlingar där svetsade konstruktioner ingår.

Detta innebär följande:

- Tillverkande leverantör ska arbeta utifrån ett tredjeparts-certifierat kvalitetssystem motsvarande SS-EN ISO 3834-2.
- I tillverkningen av svetsade komponenter ska leverantören kunna visa upp att man har godkända svetsprocedurer enligt SS-EN ISO 15614-1, specifikation för och kvalificering av svetsprocedurer, och att relevant WPQR är gällande och att WPS är framtagen från denna.
- Tillverkande leverantör ska kunna visa hur man hanterar ansvarsdelen i tillverkningen enligt SS-EN ISO 14731, tillsyn vid svetsning, där man bland annat säkerställer att rätt kompetens finns på företaget genom svetsingenjör (IWE), svetstekniker (IWT) och svetsspecialist (IWS).
- Leverantören ska kunna uppvisa att svetsande personal har rätt kompetens och behörigheter enligt SS-EN ISO 9606-1, svetsarprovning, så utförandet av själva svetsningen utförs på ett kvalitetssäkrat sätt.

Ärendenummer
TRV 2023/62368
Motpartens ärendenummer
J-7/23

Dokumentdatum
2024-09-16

- Efter svetsning ska leverantören kunna uppvisa att svetsade komponenter uppfyller krav enligt SS-EN ISO 5817, kvalitetsnivåer, och att oförstörande provning är utförd av kvalificerad personal som uppfyller krav enligt SS-EN ISO 9712, oförstörande provning – kvalificering och certifiering av personal.

Trafikverket rekommenderas att:

I samråd med SOS Alarm Sverige AB arbeta fram ett sätt att snabbt kunna positionera en järnvägsolycka. Arbetet bör inriktas på att Trafikverket, i samband med den första informationen om olyckan, ska kunna ta fram och förmedla en position som SOS Alarm och räddningsresurser kan relatera till. (SHK 2024:08 R6)

Trafikverket utvecklar nuvarande arbetssätt och teknikstöd för att kommunikation och tillvägagångssätt ska bli tydligare. Detta gäller intern och extern kommunikation

Trafikledningen för järnväg på Trafikverket har sedan många år tillbaka ett etablerat arbetssätt där kilometertal används för positionering på järnvägen. Detta används från båda parter i kommunikation med SOS Alarm.

Vidare har trafikledningen tillgång till stödsystem i form av karttjänster som kan användas för att mer exakt positionera en plats. I dessa kartor kan användaren se olika typer av anläggningsdata såsom kilometertal, signaler, spårväxlar och dylikt i ett kartlager ovanpå topografiska kartor eller ortofoton. Ur dessa kartor kan användaren få fram koordinater enligt WGS84, SWEREF99 och RT90.

Rutinbeskrivningen TDOK 2014:0088 *Hantera larm vid olycka, tillbud och avvikelser på järnväg* beskriver larmhanteringen vid olyckor för den personal inom trafikledningen som hanterar inkomna larm. Under avsnitt 5.2.3 *Ingående aktiviteter/uppgifter, Tågklarare, SOS Alarm* beskrivs följande: *Om räddningsinsats behövs och blåljusmyndigheter har svårighet att lokalisera händelseplatsen kan karttjänster användas för att ta fram vägnamn, GPS-position eller andra geografiska punkter för att underlätta navigering.*

Trafikledningen har etablerade arbetssätt för både repetitions- och fortbildning, dessa arbetssätt syftar till att kunna utveckla och bibehålla en relevant förmåga för de roller som är berörda. Trafikledningen har också pågående utvecklingsaktiviteter som syftar till att ytterligare stärka dessa arbetssätt.

Ärendenummer
TRV 2023/62368
Motpartens ärendenummer
J-7/23

Dokumentdatum
2024-09-16

Mot bakgrund av ovanstående beskrivning anser Trafikverket att tillräckliga arbetsätt för att utveckla och bibehålla en förmåga att snabbt positionera en olycksplats redan finns på plats och är implementerade. Utvecklingen av arbetsätt och teknikstöd sker med det som utgångspunkt.

Med vänlig hälsning

Malin Holen
Chef Verksamhetsområde Underhåll

malin.holen@trafikverket.se
Direkt: 010-123 24 46

Trafikverket

Adress: Box 810, 781 28 Borlänge
Besöksadress: Solna strandväg 98, Solna
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/62368, Motpartens ärendenummer J-7/23, Dokumentdatum 2024-09-16, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.[Konfidentialitetsnivå]

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.